

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

М. В. Афанасьєв

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Управління проектами

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

базова
українська

Завідувач кафедри державного управління,
публічного адміністрування та регіональної економіки

Гавкалова Н. Л.

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

Протокол № 2 від 30.08.2019 р.

Розробник:

Мельник В. І., к.е.н., доц. кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки;

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Сучасний етап реформування української економіки вимагає створення на всіх рівнях принципово нових ефективних систем управління розвитком держави, регіонів, міст та галузей господарства. Формування кадрового корпусу управлінців нового покоління, із складу високоосвічених і висококваліфікованих спеціально підготовлених фахівців, демократичні механізми призначення управлінських кадрів і просування їх у кадровій ієрархії управлінських систем є фундаментальною передумовою позитивної реалізації завдань, що постали сьогодні в Україні.

Базовим інструментом управління змінами в економіці є програми й проекти. Кожна програма є комплексом взаємопов'язаних проектів, які забезпечують досягнення масштабної цілі. Дослідження процесу й регулювання змін, здійснюваних за заздалегідь розробленими правилами в рамках бюджету і тимчасових обмежень, складають сутність управління проектами. Адміністрування та організація проектної діяльності, зокрема, передбачають управління фінансовими ресурсами суб'єкта господарювання. Фінансовий стан підприємств безпосередньо впливає на прийняття управлінських рішень, перспективи та результати проектної діяльності в цілому.

Фінансовий менеджмент є сферою діяльності, що заслуговує на уважне вивчення внаслідок важливості її для загальної освіти студента, а також як однієї із навчальних дисциплін підготовки магістрів. Навчальна дисципліна "Фінансовий менеджмент в управлінні проектами" посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати практичне вміння щодо аналізу, оцінювання і розроблення заходів щодо управління фінансовими ресурсами суб'єкта господарювання з метою забезпечення ефективності проектної діяльності.

Вивчення дисципліни "Фінансовий менеджмент в управлінні проектами" сприятиме підвищенню рівня загальнооекономічної підготовки студентів, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем із позицій фінансового менеджменту.

Мета навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних знань та формування професійних компетентностей щодо використання методів та інструментарію фінансового менеджменту в управлінні проектами.

Курс	1М	
Семестр	1	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	16
	семінарські, практичні	24
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економіка підприємства	Планування і виконання проектних дій
Фінанси	Управління проектно-орієнтованими організаціями
Бухгалтерський облік	Управління проектами у сфері регіонального розвитку

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність організувати виконання завдань щодо управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання в рамках проектної діяльності з метою досягнення економічної ефективності	Знати джерела отримання необхідної фінансової інформації та вміти ними користуватися
	Здійснювати оцінювання фінансового стану і платоспроможності підприємства для обґрунтування та прийняття проектних рішень
	Здійснювати планування та прогнозування притоків та відтоків грошових потоків, розробляти і застосовувати платіжний календар
	Вміти формувати політику управління оборотними активами підприємства
	Вміти визначати оптимальну структуру капіталу підприємства та здійснювати вибір найбільш привабливих джерел фінансування
Здатність формувати фінансову стратегію та фінансову політику підприємства за такими напрямками, як управління активами, капіталом, інвестиціями, прибутком та ризиками	Управляти формуванням прибутку суб'єкта господарювання
	Приймати рішення щодо доцільності та ефективності інвестиційних вкладень підприємства
	Вміти оцінити та обґрунтувати рівень ризику в процесі прийняття проектних рішень
	Використовувати інструментарій та здійснювати планування та прогнозування фінансових показників у проектній діяльності

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансового менеджменту в управлінні проектами

Тема 1. Теоретичні основи та організаційно-інформаційне забезпечення фінансового менеджменту в управлінні проектами

1.1. Еволюція фінансового менеджменту, його сутність і ціль.

Виникнення фінансового менеджменту як окремої науки. Основні етапи розвитку фінансового менеджменту. Сутність, концепції та теорії фінансового менеджменту. Головна мета фінансового менеджменту. Фінансова стратегія та тактика фінансового менеджменту.

1.2. Місце проектної діяльності у фінансовій системі підприємства.

Поняття та основні ознаки проектів: кількісна вимірність, часовий горизонт дії, цільова спрямованість, життєвий цикл, системне функціонування проекту, існування в певному зовнішньому середовищі. Фінансування проектів. Головні принципи фінансування проектів.

1.3. Завдання, функції й механізм фінансового менеджменту.

Головні завдання фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту як управляючої системи. Функціональні блоки фінансового менеджменту: фінансування, фінансовий контролінг, управління активами. Механізм фінансового менеджменту, його структура. Фінансові важелі та фінансові методи.

1.4. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.

Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Поняття фінансової інформації. Особливості інформаційного забезпечення процесу управління фінансами. Фінансова звітність та її зміст.

Тема 2. Фінансовий аналіз у системі фінансового менеджменту

2.1. Місце фінансового аналізу в системі фінансового менеджменту.

Сутність та призначення фінансового аналізу підприємства. Мета та завдання фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Інформаційне забезпечення оцінки фінансово-господарського стану підприємства.

2.2. Програма та послідовність етапів фінансового аналізу.

Програма поглибленого аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. Попереднє вивчення економічного й фінансового становища суб'єкта господарювання. Оцінювання й аналіз економічного потенціалу суб'єкта господарювання. Оцінювання й аналіз результативності фінансово-господарської діяльності підприємства.

2.3. Оцінювання майнового стану.

Способи аналізу структури статей балансу й динаміки змін. Схема побудови порівняльного аналітичного балансу. Горизонтальний (трендовий), вертикальний (структурний), порівняльний, факторний аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів.

2.4. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

Сутність аналізу фінансової стійкості підприємства. Оцінювання оптимальності співвідношення власного й позикового капіталу підприємства. Коефіцієнти капіталізації. Коефіцієнти покриття. Методика визначення типу фінансової стійкості підприємства.

2.5. Аналіз ліквідності підприємства.

Сутність платоспроможності та ліквідності підприємства. Поняття ліквідності балансу та ліквідності активів. Методика аналізу ліквідності балансу. Порядок розрахунку коефіцієнтів ліквідності.

2.6. Оцінювання результативності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів. Оцінювання рентабельності підприємства. Показники рентабельності. Оцінювання ділової активності підприємства. Показники ділової активності.

Тема 3. Управління грошовими потоками

3.1. Сутність грошового потоку, критерії класифікації та види грошових потоків.

Грошові потоки як об'єкт фінансового менеджменту. Види грошових потоків. Класифікація грошових потоків за видами господарської діяльності. Грошовий потік за операційною діяльністю. Методи розрахунку показників чистого грошового потоку за операційною діяльністю: прямий, непрямий. Грошовий потік за інвестиційною діяльністю. Грошовий потік за фінансовою діяльністю.

3.2. Управління грошовими потоками підприємства.

Сутність та основні завдання процесу управління грошовими потоками підприємства. Управління вхідними грошовими потоками підприємства. Зміст і завдання управління вихідними грошовими потоками підприємства. Принципи управління грошовими потоками. Фактори, що впливають на формування грошових потоків підприємства. Модель управління грошовими потоками. Етапи управління грошовими потоками за функціональним розподілом.

3.3. Аналіз грошових потоків підприємства.

Сутність та основні завдання аналізу руху грошових коштів. Базові методи аналізу грошових потоків: горизонтальний та вертикальний аналіз, трендовий аналіз, коефіцієнтний аналіз руху грошових коштів.

Тема 4. Управління активами

4.1. Склад і структура активів підприємства.

Економічна сутність активів підприємства. Визначення активів згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1. Класифікація активів підприємства.

4.2. Зміст та завдання управління активами.

Оборотні та необоротні активи підприємства. Необхідність забезпечення прискорення обігу активів у процесі їх використання. Основні завдання управління активами підприємства.

4.3. Управління оборотними активами.

Політика комплексного оперативного управління оборотними активами, її типи: агресивна, консервативна, поміркована. Основні етапи управління оборотними активами підприємства. Управління виробничими запасами та запасами готової продукції. Управління дебіторською заборгованістю. Основні шляхи та методи управління грошовими коштами.

4.4. Управління необоротними активами.

Основна мета управління необоротними активами. Основні етапи політики управління необоротними активами підприємства. Завдання процесу управління необоротними активами. Організаційні форми оновлення виробничих засобів. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів. Показники ефективності використання необоротних активів.

Тема 5. Вартість та оптимізація структури капіталу

5.1. Сутність і основні принципи оцінювання капіталу.

Сутність, класифікація капіталу та принципи його формування. Види капіталу за певними ознаками. Вартість капіталу. Принципи оцінювання вартості капіталу.

5.2. Оцінювання вартості власного капіталу.

Особливості оцінки вартості власного капіталу. Основні елементи оцінки вартості власного капіталу. Вартість функціонуючого власного капіталу. Вартість нерозподіленого прибутку. Вартість акціонерного (пайового) капіталу.

5.3. Оцінювання вартості позикового капіталу.

Особливості оцінювання вартості позикового капіталу. Управління вартістю позикового капіталу в аспекті його базових елементів. Оцінювання вартості фінансового кредиту. Вартість позикового капіталу, який залучається за рахунок емісії облігацій. Вартість товарного (комерційного) кредиту.

5.4. Фінансовий леверидж.

Поняття фінансового левериджу. Розрахунок показника фінансового левериджу.

5.5. Поняття структури капіталу та фактори, що її визначають.

Поняття структури капіталу. Переваги та недоліки власного капіталу підприємства. Переваги та недоліки позикового капіталу підприємства. Політика формування структури капіталу. Головні фактори, що визначають структуру капіталу. Управління структурою капіталу.

5.6. Оптимізація структури капіталу.

Оптимальна структура капіталу. Основні етапи процесу оптимізації структури капіталу.

5.7. Управління залученням капіталу.

Сутність процесу управління залученням капіталу. Управління залученням власного капіталу за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел. Розробка політики емісії

акцій. Управління залученням позикових коштів за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел. Розробка політики залучення банківського кредиту. Політика залучення товарного (комерційного) кредиту. Залучення позикових фінансових ресурсів шляхом випуску облігацій.

Змістовий модуль 2. Управління об'єктами фінансового менеджменту в проектній діяльності

Тема 6. Управління прибутком у проектній діяльності

6.1. Сутність і значення прибутку.

Прибуток як економічна категорія. Значення прибутку в умовах ринкової економіки. Функції прибутку.

6.2. Види прибутку, порядок їх формування та розрахунку.

Види прибутку згідно з діючими стандартами бухгалтерського обліку. Валовий прибуток. Прибуток від операційної діяльності. Прибуток до оподатковування. Чистий прибуток. Схеми розрахунку показників фінансових результатів.

6.3. Ціль і функції управління прибутком.

Сутність та головні вимоги до процесу управління прибутком. Мета та завдання процесу управління прибутком. Функції системи управління прибутком підприємства. Структура механізму управління прибутком.

6.4. Управління формуванням операційного прибутку підприємства на основі системи «взаємозв'язок видатків, обсягу реалізації та прибутку».

Сутність та особливості операційної діяльності підприємства. Головні завдання процесу управління формуванням операційного прибутку. Визначення точки беззбитковості операційної діяльності підприємства. Формування «межі безпеки» («запасу міцності») підприємства.

6.5. Формування цінової політики.

Сутність цінової політики підприємства. Принципи формування цінової політики підприємства. Основні етапи процесу формування цінової політики.

6.6. Операційний леверидж.

Поняття операційного левериджу. Розрахунок цінового операційного левериджу. Порядок розрахунку натурального операційного левериджу. Особливості прояву дії механізму операційного левериджу.

6.7. Розподіл прибутку.

Сутність процесу розподілу прибутку. Значення розподілу прибутку в діяльності підприємства. Мета та завдання політики розподілу прибутку. Принципи процесу розподілу прибутку. Фактори, які впливають на розподіл прибутку.

Тема 7. Управління інвестиційними проектами

7.1. Інвестиційна стратегія підприємства.

Сутність управління інвестиційними проектами. Поняття інвестиційної стратегії підприємства. Цілі та основні складові інвестиційної стратегії підприємства. Етапи розроблення інвестиційної стратегії підприємства. Критерії оптимальної інвестиційної стратегії.

7.2. Інвестиційний проект як об'єкт управління.

Поняття інвестиційного проекту. Принципи управління інвестиційними проектами. Схеми фінансування інвестиційних проектів. Метод фінансування інвестиційного проекту. Джерела фінансування інвестиційних проектів.

7.3. Управління рамками інвестиційного проекту.

Життєвий цикл проекту. Вибір моменту початку і моменту закінчення інвестиційного проекту. Основні етапи процесу управління інвестиційним проектом. Основні процедури проектного менеджменту на кожному етапі життєвого циклу проекту.

7.4. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів.

Поняття та види ефективності інвестиційних проектів. Принципи оцінювання ефективності інвестицій. Грошові потоки інвестиційного проекту: поняття, склад, структура та розрахунок. Методи оцінювання інвестиційних проектів.

Тема 8. Управління проектними ризиками

8.1. Поняття та класифікація проектних ризиків.

Поняття ризику та невизначеності. Економічна сутність та умови виникнення ризику. Класифікація проектних ризиків. Склад систематичних та несистематичних ризиків.

8.2. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків.

Види ризиків, що виникають на різних стадіях життєвого циклу проекту. Причини виникнення, ознаки та наслідки різних функціональних ризиків проектів.

8.3. Методи аналізу й оцінювання ризиків інвестиційних проектів.

Головна мета та види аналізу ризику. Якісний аналіз ризику. Кількісний аналіз ризику. Методи аналізу ризику: метод чутливості, метод сценаріїв, метод Монте-Карло.

8.4. Управління фінансовими ризиками проекту.

Поняття та завдання ризик-менеджменту. Політика управління фінансовими ризиками проекту. Методи зниження ризиків. Механізми нейтралізації фінансових ризиків проекту. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків. Страхування як форма нейтралізації фінансових ризиків. Визначення ефективності заходів щодо зниження ризиків.

Тема 9. Фінансове прогнозування і планування в проектній діяльності

9.1. Місце фінансового прогнозування і планування в проектній діяльності.

Зміст та завдання фінансового прогнозування та планування в проектній діяльності. Принципи організації фінансового планування на підприємстві. Характеристика стадій фінансового планування.

9.2. Методи планування фінансових показників.

Методи фінансового планування. Балансовий метод. Нормативний, розрахунково-аналітичний методи, метод оптимізації планових рішень та метод економіко-математичного моделювання.

9.3. Зміст фінансового плану та порядок його складання.

Зміст фінансового плану. Порядок складання фінансового плану. План (прогноз) обсягів реалізації товарів (робіт, послуг). Баланс грошових надходжень та витрат. Таблиця доходів і видатків. Джерела фінансування та кредитний план. Зведений баланс активів і пасивів підприємства. Графік досягнення беззбитковості.

9.4. Оперативне фінансове планування на підприємстві.

Зміст оперативного фінансового планування. Складання платіжного календаря, касового плану та розрахунки потреби в короткостроковому кредиті.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять проводиться за такими критеріями:

рівень засвоєння теоретичних основ та методології фінансового менеджменту в управлінні проектами; ознайомлення з нормативно-правовими та законодавчими актами України, а також із сучасною літературою з питань використання методів та інструментарію фінансового менеджменту в управлінні проектами; вміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань щодо аналізу фінансового стану організації, визначення грошових потоків, управління оборотним капіталом, оцінки вартості капіталу, планування прибутку, оцінки ефективності інвестиційного проекту, формування фінансового плану проектно-орієнтованої організації; здатність обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки щодо проблем управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання в рамках проектної діяльності з метою досягнення економічної ефективності; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору щодо формування фінансової стратегії та фінансової політики проектно-орієнтованої організації.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань щодо основ фінансового менеджменту в управлінні проектами; володіння категорійним апаратом; вміння знаходити необхідну фінансову інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку; наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань щодо управління активами, капіталом, інвестиціями, прибутком та ризиками проектно-орієнтованого підприємства.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається з 15 тестів, які перевіряють рівень засвоєння студентами теоретичного матеріалу та трьох завдань різного рівня складності: стереотипного, діагностичного та евристичного, які перевіряють рівень оволодіння студентами професійними компетентностями щодо організації виконання завдань з управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання в рамках проектної діяльності з метою досягнення економічної ефективності.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістовного модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Домашні завдання	Перевірка есе	Презентація	Письмова контрольна робота	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1	Тема 1	1 тиждень	0,5							0,5
		2 тиждень					2			2
	Тема 2	3 тиждень	0,5	1						1,5
		4 тиждень				4				4
	Тема 3	5 тиждень	0,5	0,5				5		6
		6 тиждень			2					2
	Тема 4	7 тиждень	0,5	0,5						1
		8 тиждень			2					2
	Тема 5	9 тиждень	0,5	0,5					12	13
		10 тиждень			2					2
Змістовий модуль 2	Тема 6	11 тиждень	0,5	0,5						1
		12 тиждень			2					2
	Тема 7,8	13 тиждень	0,5	0,5				5		6
		14 тиждень					2			2
	Тема 9	15 тиждень	0,5	0,5					12	13
		16 тиждень			2					2
Іспит										40
Усього			4	4	10	4	4	10	24	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Бланк И. А. Финансовый менеджмент : учебный курс / И. А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – Киев : Ника-Центр, 2006. – 653 с.
2. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник для студ. вищ. навч. закладів / Г. О. Крамаренко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 518 с.
3. Лепейко Т. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб.; рекомендовано МОН / Т. І. Лепейко, О. М. Миронова, К. В. Кривобок. – Харків : ХНЕУ, 2012. – 290 с.
4. Фінансовий менеджмент : підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін. – Київ : ХНЕУ, 2008. – 535 с.
5. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент : підручник / В. М. Шелудько. – Київ : Знання, 2006. – 439 с.

Додаткова

6. Бригхэм Ю. Финансовый менеджмент. Экспресс-курс / Ю. Бригхэм, Дж. Хьюстон ; пер. с англ. – 4-е изд. – Санкт-Петербург : Питер, 2007. – 544 с.
7. Ван Хорн Дж. К. Основы финансового менеджмента / Дж. К. Ван Хорн. – Москва : Вильямс, 2006. – 1232 с.
8. Гондарева І. В. Управління проектами : підручник / І. В. Гондарева. – Харків : ХНЕУ, 2011. – 443 с.
9. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Л. О. Коваленко. – 3-тє вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2008. – 483 с.
10. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 520 с.
11. Момот Т. В., Безугла В. О., Тараруєв Ю. О., Кадничанський М. В., Чалий І. Г. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. / За ред. Момот Т. В. – Київ : Центр навчальної літератури, 2011. – 712 с.
12. Петренко Н. О., Кустрич Л. О., Гоменюк М. О. Управління проектами : навч. посіб.; рекомендовано МОН / Уманський нац. ун-т садівництва. – К. : ЦУЛ, 2017. – 242 с.
13. Салига С. Я. Фінансовий менеджмент : навч. Посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Я. Салига, Н. В. Дацій, С. О. Корецький. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 273 с.
14. Ситник Л. С. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. С. Ситник. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 349 с.
15. Тарасюк Г. М. Управління проектами : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. М. Тарасюк. – 3-тє вид. – Київ : Каравела, 2009. – 319 с.
16. Управління проектами : підручник / за заг. ред. Л. В. Ноздріної. – Київ : ЦУЛ, 2010. – 432 с.
17. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / за ред. Г. Г. Кірейцева. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 530 с.
18. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Лапіна І. С., Гончаренко О. М. та ін.; за заг. ред. І. С. Лапіної – Одеса: Атлант, 2016. – 313 с.

19. Фінансовий менеджмент: навч. посіб./ [Васьківська К. В., Сич О. А.] . – Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236с.

20. Шишмарьова Л. О. Управління проектами : навч. посіб. / Л. О. Шишмарьова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 135 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

21. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.

22. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

23. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

24. Професійна правова система МЕГА НАУ. – Режим доступу : <http://www.nau.kiev.ua/> .

25. Сайт Інформаційного агентства ЛІГАБізнесІнформ. – Режим доступу : <http://www.liga.net>.

26. Сайт персональних навчальних систем Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. Курс «Фінансовий менеджмент в управлінні проектами». – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=3790>.